

Den som ser sig tilbage, finder ofte bedre vejen frem.
Sporene du trådte er tegn, som ophæver nuets nulpunkt og forlener det
Forskende sind med et udvidet rum i tid og ånd.

FORORD

Familiehistorie er ét - erindringer noget andet. Medens man i sidstnævnte tilfælde på åndfuld måde kan inddrage alverden i sideløbende linier, må familiehistorien i første hånd tilsigte at trække et snævrere forløb af afgørende passager, stadier og sammenhænge undervejs for at kunne tjene familien - slægten til forståelse, overblik og inspiration af fortiden til et beriget fremtidigt forløb. Brugt fornuftigt, vil familiehistorien samtidigt kunne fremme sammenholdet mellem dem historien omfatter.

Selv, med den bedste vilje til objektivitet vil enhver form for historie altid rumme sin subjektive snert.

Personligt mener jeg, at en historisk fremstilling først af alt må præsentere de væsentligheder som dannede forudsætninger for senere forskydninger ((tingene som de var. Ideerne, menneskene og forudsætningerne, som bragte dem i bevægelse imod nye konstellationer)).

Det er mit håb, at slægtens øvrige medlemmer ikke blot vil være historiskskabende, men også af hensyn til dem selv og i øvrigt integrerende vil have øjnene åbne for, hvad der fra nuet vil have historisk betydning for fremtiden og som derfor vil være med såvel til at skrive kildemateriale som til at redigere det.

Dette skrevet med hilsen over svælgene i tid og rum, thi hvor vi samles i samme kilde er vi hverandre nær - også de, som ikke længere fysisk er nærværende.

Edwin.

En dag i Juli måned 1956 strøg en mand på knallert om hjørnet ved det daværende andelsmejeri "Kilden".

Han drejede ned ad markvejen, gennem grusgraven, og standsede op ved et lille akavet udformet sommerhus.

Nogen tid gik han omkring og så huset an både udvændigt og indvortes.

12.500kr. - det var mange penge for sådan en opstøvet barak.

Nåh, nu havde han betalt 3000kr. ud på huset og underskrevet skødet. Gjort var gjort. Der var ikke penge til noget større og finere og nu gjaldt det bare om at flytte ind og indrette sig.

I alle tilfælde var huset bedre end de to tarme, som familien Westergren i nogle år havde boet på pulterkammeret i Tikøb på lille "Kathøj".

Efter en kort sludder med naboen på nabogården forsvandt manden atter bort på knallert samme vej, som han var kommet.

Første August samme år holdt en lastbil i gården ved sommerhuset.

To mænd, en vognmand fra Tikøb og husets ny ejer, Edwin Westergren var beskæftiget med at stable kasser, møbler og andet inventar rundt i gården.

Nogle af de tungeste stykker hjalp vognmanden med at bære ind i huset. Det var hurtigt gjort, familien Westergren var ikke storbesiddere af jordisk ejendom.

Da vognmanden var kørt, gik Edwin i gang med at få resten af godset bjerget i hus. Men - men hvad ville hun sige, Der var sikkert ikke ligefrem drømmehuset, han havde erhvervet for familiens hårdt tilkæmpede sparepenge.

Op ad eftermiddagen et par dage senere stod Annelise og børnene i gården. Han kunne se på hende, at det virkede lidt småt. Birgit på 8 år holdt sig til moderen medens femårige Erik tog de træbevoksede skrån timer, der lå som en halvskål om huset fra nordvest til østsiden, i øjesyn.

De første dage gik med at indrette sig med de for hånden værende primitive midler og lidt efter lidt følte familien sig hjemme. Ja for Erik var det et helt eldorado at komme til. Der var kæmpehøje svinemælde og ukrudt mellem kartoflerne, som han og faderen gik i krig med. Endelig var der de træbevoksede skrån timer, hvor Erik hurtigt fandt på at bygge huler.

For Birgit blev det ikke blot en flytning til en ny egn med nye kammerater.

Indtil flytningen havde de praktiseret hjemmeundervisning; men nu blev hun sadt i Skuldelev centralskole. Ikke fordi Annelise og Edwin som sådan havde skiftet idialer; men økonomisk tryk i forbindelse med ydre pres såvel mod forældrene som barn førte til det ordinere valg af skolegang.

Oftentimes er det svært for mennesker med en ideel og konstruktiv holdning at gennemføre fortsætterne i praksis, når de ikke på relativ enkel måde opnår en passende økonomisk baggrund.

Desværre er netop den ideelle holdning forbundet med andre menneskers uforstand ligeledes årsag til at økonomien hinker bagud.

Sørgeligt, men sandt at en spækket pengepung, gode papirer og referencer med dertil hørende statussymboler stadigt spiller en afgørende rolle for vurderingen af mennesker.

Nåh, Birgit kom i skole og passede sine lektier, medens Erik legede på havens skråninger, alt imedens forældrene sled i det med at frembringe små dyr i keramik.

Edwins ture med knallert ud for at sælge keramik er et kapitel for sig, som vi senere vil lade ham berette mundret om.

*Som helårsbeboelse betragtet - en ussel vrå;
Men til gengæld vor egen.*

Tiden nærmede sig, hvor familien ventede forøgelse.

Annelise havde konsulteret såvel læge som jordemoder. Nu gjaldt det bare om at Edwin kunne klare ærterne dels med alle de små ting, der skulle ud inden jul, og dels med hvad en hjemmefødsel kunne kræve af ekstra ydelser for manden,

De lagde sig begge to i selen med henblik på at have alt klart til fødslen. Der blev lagt planer og flyttet om på inventar, Annelise skulle jo ha' den bekvemmeste plads i stuen.

Set imod hvad man forstod ved moderne velfærd i 1960-70erne må det siges at alt forholdt sig primitivt og på nybyggervis.

Egnens beboere har sandsynligvis i første omgang anset dem for sådan en slags indeklemte husmandsfolk, der af mangel på jord slog sig på fabrikation af miniature giraffer - zebraer - elefanter og kameler m.m..

Dagen oprandt, hvor Annelise påbød sin mand at påkalde jordmoderen Anna Petersen, der opfattede situationen rigtigt og følgelig indfandt sig omgående.

Stor og bred og med mandfolkerøst; men samtidig rolig og venlig var hun. Alt klappede, ved ellevetiden var fødslen overstået og David Mikael kommet til verden. Jordmoderen fik sin kaffe, stærk og sort som kul.

Medens de lykkelige forældre lyttede til hendes gode råd og næsten målløse betragtede røgskyerne fra hendes cerut, som hun røg på samtidig med at hun slubrede den sorte drik i sig indfandt lægen sig endelig og konstanterede; at fødslen var gået glat og barnet velskabt.

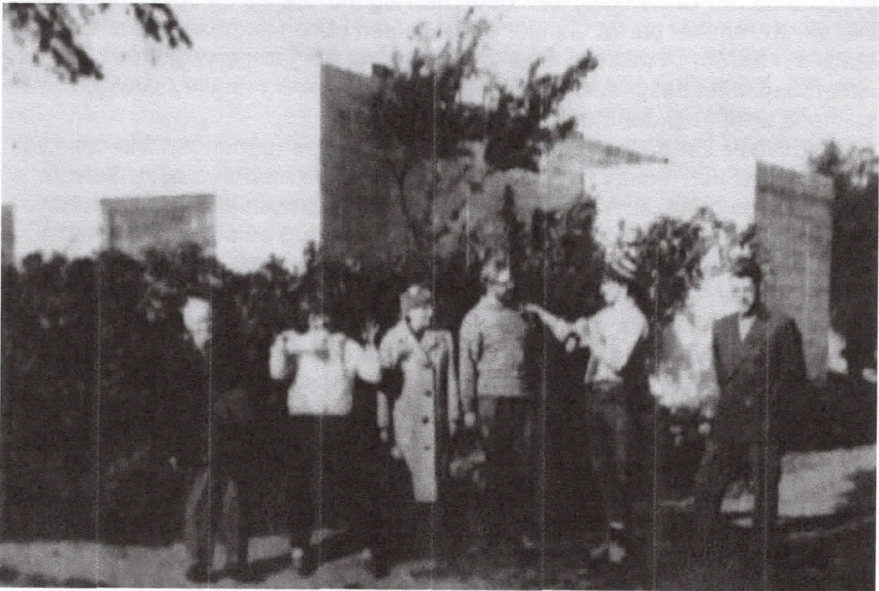
Annelise kom hurtigt til hægterne igen.

Endnu engang bekræftede Annelise og Edwin deres protest mod den døben i flæng i folkekirken, enten man mener noget med eller ej, ved blot at lade lillebror navngive.

Dette til trods blev det alligevel jul i den lille knaldhytte, om end for små midler.

Både Birgit og Erik havde længe spændt ventet på, om det nu blev en lillesøster eller en dreng, og nu havde de ham lyslevende mellem sig ved juletræet som han jo ikke sansede meget af.

Naturligvis, hvorfor skulle han nu også have to fornavne, når de andre kun havde et, og så tilmed navnet David. Ja, således spurgte familie og venner. Det er da ikke et almindeligt navn blandt danskere. Forklaringen er ganske enkel, da Edwin første gang så ham rensset og ordnet efter fødslen slog det ham, at den lille sorthårede unge faktisk lignede en lille jødeunge, og da ingen af forældrene led af nogen som helst form for racefordomme røg det Edwin lige ud af munden, at han også skulle hedde David. For længst havde Annelise fået lov til at bestemme at hvis det blev en dreng skulle han hedde Mikael.

Nytåret 1957 indfandt sig med suge – på – lappen – tid. Som regnskabsbøgerne beretter i tørre tal, var det ikke mange øre Annelise og Edwin havde at rutte med i årets første måneder.

Det gjaldt om at få midlerne fra julesalget til at række længst muligt ind i det nye år.

Lykkeligvis var der billig 2. sor. ost at få på Kildemejeriet ved siden af, og bønderne havde da billige kartofler. Endelig gav brugsen kredit.

Ind imellem bekymringerne og bryderierne blev der også tid til højtlesning for børnene, noget forældrene, skiftedes til.

Ja, Edwin skrev til og med børnehistorier, som han læste op for Birgit og Erik. Tiden gik i øvrigt for Annelise med at holde liv i familien for små midler. Edwin skrev i denne periode på en digtsamling, samtidig med at han skrev side op og side ned med betragtninger, fragmenter og sentenser. Når brokkassen var fuld klippede han dem af i brud, sorterede og satte sammen i lange remser, der hang ned fra væggene, som Thoraruller i en jødisk synagoge. Disse aktiviteter måtte han dog lægge fra sig hver gang pengeknaphed og samvittighed trykkede samtidigt. Han måtte da på knallerten rundt i Nordsjælland, og med toget fra Frederikssund til København.

Det var dengang de bl.a. handlede med Børge Boesens Boghandel, og hvor Håndarbejdets Fremme lå på Kongens Nytorv.

Ofte sad Annelise i den tid til langt ude på natten, medens hun og børnene ventede på far. Undertiden forvildede han sig ind hos deres fælles bekendte. Der var Keramiker parret Gunvor og Detlefsen i Dronningmølle, familien Madsen i Esrom, Annelises forældre i Gurre m. fl.. Turene var kolde i vintertiden, intet besynderligt i at han lunede sig, hvor han var faldet ind samlede kræfter til den barske virkelighed.

Og naturligvis var der nyheder at berette selv om pengepungen ikke altid var lige spækket ved hjemkomsten. Trods alt havde de nu deres eget. Selvom Edwin havde puttet sine kunstneriske anlæg i mølposen til bedre tider, havde de dog mod til at kæmpe videre og kunne notere sig en stigende indkomst lige nok til at få det hele til at rende rundt ved nøjsomhed.

Også David Mikael voksede og begyndte at gøre sig gældende.

Således forløb 2 år, da økonomien igen begyndte at strammes. Gælden steg og det var kun lige med nød og næppe de klarede terminen.

Da øvede Edwin endnu en gang vold mod sit talent og begravede de 3 portræthoveder, som han flere år forud havde modelleret af Birgit, Erik og af onkel Peter. Nu skulle det være nok med de kunstnergriller. Ovnene var for lille til store ting. De havde ofte måttet brænde 2 og 3 gange daglig for i det hele taget at kunne få deres små dyr frem.

Edwin tog sig i nakken og mødte op som arbejdssøgende hos Entreprenøren og var heldig at blive sendt ud og binde hør.

Høren, der var slået med slåmaskine, blev vendt med rive, samlet og bundet i neg, hvorpå den blev stillet i hove.

Et arbejde der hurtigt blev rutine.

I kølvandet på hørsæssonen fulgte kartoffeloptagningen, alt sammen på akkord.

Således forløb tiden fra August 1958 til langt ind i November, hvor der blev lidt julehandel med keramikdyrene.

Under Edwins udearbejde var der indtruffet en ændret arbejdsfordeling.

Edwin ophørte at være med i dekoreringen, der mere og mere blev Annelises speciale. Periodisk lavede Edwin råvarer på lager.

De havde fået et par kaniner til glæde for børnene. I haven blev de første frugttræer plantede og rosa ragosa hækken plantet. Også denne gang lykkedes det dem at klare sig igennem vinteren om end med kniberier.

Allerede sidst i Februar 1959 måtte Edwin ud og søge arbejde og det blev denne gang til dræningsarbejde, såvel solo som på hold.

Endnu en gang gav han optræden som kartoffelpiller da efteråret indfandt sig. Børnene voksede og Annelise holdt sammen på de sparsomme stumper, alt imedens de sejt betalte af på renter og afdrag.

Anno 1960 oprandt, familien opretholdt stadigt modet og Edwin startede endnu engang foråret med at tage ud på dræningsarbejde. Bag udhuset havde de nu udvidet med kaninbure, og Edwin begyndte at slå græs langs vejrabatten for at skaffe mad til alle dyrene.

Det år havde nær alt ramlet.

Edwin kom nemlig ud for en række mystiske oplevelser, der var i stærk modstrid med hans i grunden nøgterne grundindstilling.

Efter nøjere analyse af tildragelserne kom han til den konklusion at mekanismen i forløbet tydede på, at han på et eller andet tidspunkt i sin tilværelse havde været i trance, hvorunder et posthypnotisk skelet sammensat af udløsende stikord plus dertil svarende muskelreaktioner og replikker, var indkodet og nu enten overlagt eller tilfældigt blev bragt til udløsning.

Han pålagde Annelise intet at lade gå videre angående hans måske undertiden besynderlige reaktioner. Samtidigt holdt han personligt tæt såvel med de af tilstandene affødte depressioner, samt hvilke forholdsregler han opfandt til at afvende de forskelligartede tvangsprægede ham fremmede impulser, som truede med at rende ham over ende.

Han var fast besluttet på for såvel sin egen som for familiens, ja, som for menneskets skyld ikke at ville give efter for det snigløb mod sin person som han tilsyneladende havde været offer for. Da mekanikken, så vidt han kunne skønne, i sig havde indbygget tendenser, der såfremt han slog ud i disse ville forråde hvilket valg han havde truffet, valgte han at undlade den automatiske afvisningsmanøvre, som det ville være at skride til en ydre selvhævdelsesaktion. Også en sådan kunne være en stimulan for de egentlige igangsættere til at gå videre med den slags personkrænkende indgreb overfor andre mennesker. Han valgte at camouflere sin vækst og lade visse ydre manifestationer tilsyneladende stå i stampe, alt imedens han forberedte sig på at vandre videre i det spor, som for ham synedes at være menneskets vej. Det stod ham klart, at de reaktioner som i denne periode slog frem i hans bevidsthedsliv ville afspejle sig i hans ydre fremtoningspræg, hvilket fik ham til øjeblikkelig at afbryde alt udearbejde, det passede så afgjort ikke ind i hans fremtidsplaner at blive stemplet som mere eller mindre sindssyg, når baggrunden i virkeligheden var en anden.

Han havde inderst inde i sig et budskab om noget menneskeligt, som han følte sig kaldet til at føre videre; men hvem ville låne ører til en sindssyg tosse.

Derfor pakkede han budskabet ned midlertidigt og tog andre tråde op samtidig med at han planlagde en salgskampagne rent keramisk. Endog i denne retning følte han en spire indlagt til et reaktionsforløb. Dette specielt når han var ude i forretningsøjemed. Et sted skulle han imidlertid bryde ud og det nærliggende i sammenhængen var keramikken. Var den ikke for en hjertesag, så var der i den forretningsmæssige forbindelser at bygge på, og det det nu først af alt kom an på var ikke at gå økonomisk til bunds.

I dette tidsrum kneb det for Annelise at holde sammen på tropperne. Birgit var dygtig til selv at holde sig til skolearbejdet, anderledes med Erik. Han var glad for at gå i skole; men det begyndte at knibe med bogstaveringen og dermed også med regningen.

Han begyndte sin skolegang i -58, i begyndelsen syntes det at gå godt. Hvad der sandsynligvis i første omgang bedrog Annelise og Edwin, med henblik på Eriks skolepræstationer, var, at naboens søn rent ud sagt var en sinke i skole, derfor varede det en rum tid inden det for alvor gik op for Annelise og Edwin, at Erik på nogle punkter var ved at sakke agter ud, de koncentrerede sig derfor om at klare deres økonomiske problemer og hvad der i øvrigt var presserende.

Nu hvor alt samtidigt slog sammen om deres hoveder, kom det til syne at Erik var læseretarderet og havde svært ved bogstaveringen.

Lykkeligvis havde Erik en udpræget evne til at kunne formulere interessante sætninger, hvilket fortalte forældrene, at det i alle tilfælde ikke var galt med begavelsen som sådan.

Der skulle i denne periode have været gjort en indsats for at rette Eriks læse- og skrivefærdighed op; men Edwin måtte i første hånd tage sig sammen til at holde sammen på sig selv og på sit arbejde og sine forretningsrejser, hvilket sidste mest af alt havde været ham imod; men det skulle gøres.

Intet under at Annelise ofte var ved at bryde sammen i magtesløshed svingende mellem heftige følelsesudbrud og tårer, hvilket atter igen stillede krav til Edwin om mentalt at holde sammen på familien.

Trods Eriks handicap på læsekunstens område udviklede samtlige i familien sig.

Edwin kaprede flere og flere kunder såvel i Nordsjælland som i København. Det blev til mange knallertture, også indom i København.

Det var med blandet fornøjelse han tog hjemmefra; men han øvede sig i at være iagttagende og samtidig at formulere tanker mere eller mindre frigjorte fra oplevelserne under kørslen. Ofte standsede han op og gjorde notater på papirlapper og lignende. Efterhånden medbragte han dog klogeligen en lille notesbog på sig for til slut at benytte bagerste halvdel af sin ordrebog til notater, aforismer og spirer af kortere eller længere brudstykker til digte, som han senere filede efter. Stort set blev han vel modtaget i den kundekreds han lidt efter lidt havde oparbejdet. Naturligvis stod man ikke altid og manglede smådyr, når Edwin og Annelise manglede penge, og da kom han ofte slukøret hjem. Når handelen var gået godt kunne han diske op med lækre sager til at komme på brødet eller panden. Børnene, der ofte var faldet i søvn medens de ventede på far vågnede da og fik del i forældrenes glæde. Værst var turene i efterårs- og vintertiden, hvor Edwin ofte måtte køre i mørke. Indtraf tilmed punkteringer og andre uheld med knallerten, måtte han ofte ligge i vejgrøften med lommelygte og rode med valne medens han kæmpede for at gøre køretøjet køreklart igen. Siden måtte han både banke hænder og trampe fødder og tilmed trække knallerten lange vejstykker for at ryste kulden af sig.

Til andre tider hang han blot på knallerten og holdt ud, under hjemfarten, der ofte gik fra Skodsborg- Klampenborgkanten fra Hornbæk eller Helsingør eller hvor i Nordsjælland yderpunktet for kørslen lå. Ikke mærkeligt at han sommetider lod sig friste til at købe varme pølser eller en kande kaffe med et par ostemadder til undervejs, det styrkede til at holde ud til den sidste tørn, der ofte var den værste.

Ofte når kulden sneg sig ind over Edwin medens han hang over styret i mørket, der rugede over vejen og knallerten tvang han sig til at skærpe oplevelsesevnen og formulerer strofer med tilknytning til de skiftende situationer i og om ham.

Når noget synedes ham af betydning stod han af og nedskrev stroferne ved lommelygtens skær.

Sikkert ville det være urigtigt ikke her at give et par eksempler på, hvad der blev til undervejs.

Dette i særdeleshed, fordi mange i lignende situationer giver efter for trangen til blot at bide sammen og ensopret at holde ud hvorved bevidsthedslivet skrumper til et minimum.

d. 22-9-60 Træerne

Træerne vokser hvilende i egen vækst
vokser hverandre over hovedet
og tyngek ikke ved at række for kort

Træerne vokser sig ranke
presset af hverandre
breder deres kroner ud
og kvæler de svage

Retten og vrangen
Tråden er det ubrudte
i et brudt mønster
Hvad menneskeligt,
så jeg mellem træerne.
"Edwin"

Jeg har prøvet at være i denne tilstand, Hvor organismen og sanserne kun reagerede bundet til at klare kørslen uden nogen som helst anden sansning at lyst- eller ulyst. Man kører i tilstanden som en indstillet mekanisme, der simpelthen ikke kan andet end at fuldbyrde den aflåsedede automatik. Tilstanden er alt andet end attråværdig." Ja, således beskriver Edwin oplevelsen af at være udslykt blot reagerende, intet under i at han når han begav sig på det sidste hjemadgående drøje træk, søgte at binde sin bevidsthed i kombinationer mellem at være iagttagende udover selve kørselsaktiviteten og dertil sprogligt formulerende. I hans "Kontrapunktisk Kalejdoskop" finder vi side 137 Eksempler på hvorledes hans bevidsthed under kørslen arbejdede med en blanding af impressionisme og refleksion. Sammenstillingen af 4 bevarede brud fra disse Kørsler i kulde og mørke har han kaldt:

De vragede fund.

Du spurgte; hvad jeg så i natten undervejs?
Mørket drogedes til side som et forhæng
da bilen drejede ind kastende langt sigt forud.
Væggen mellem lyst og mørkt spændt over vejen
løb legende mellem træerne som en dreng
riflende rækværk på to rækker kronede stammer.
Min skygge var en tavs jagende køter
- der halsede efter
- stigende summende motor
brudt skygge kastet i grøften - farten var om mig
-suset af brummende bævende vinger
pressede nuet komprimeret faretruende
- forbi -

Letet, tilbageladt så jeg en hastigt bortrullende
blok på hjul indfattet i romansk lysbue
sort, med røde bagudrettede øjne stirrede den
- hviskedes ud og blev borte,
og jeg - ene med natten kørte jeg indeklemmt i mørke skygger
Den kom imod mig - natteluften - fugtig tung -
Lun og krydret - jordnær
en kappe af noget kært - fortroligt
grobundens grøde opsteget af muld
Og jeg tænkte;
I denne nat har vi hjemme
kunne jeg tage den - nattekappen
slutte den om os, at vi blev borte i hinanden
Borte fra dybet
fra ensomheden i det store mørke
der aldrig hører op
Halvt af dag
- og halvt af nat er mennesket gjort
som et muldens barn
med lys i øjet.

2

Der blussede lys bag bakkedraget
to kuplede kugler - trækroner
brudt ud af mørket, som en hvilende kvinde
Lysstærke stigende kegler
den hastigt kommende bil tog lyset med
og lod mørket lægge slør.
Bevægelsen forstummede
- Forventning -
Du blev borte i det som hændte.

Jeg - så mine trampende ben i dæmpet belysning
under rullende hjul på vejen

Skyggedans i flygtende flader
på et bredt bagudglidende bånd.

- Summen -

Den evindelige genkomst af jagende hestekræfter
med keglet lys i snuden,

Skyggen kastes forover, som en lang knortet stok
- drejes - kortes - skubbes, og spaltes i to cyklister

Skyggerytter i vejgrøften - sugende luft - et sus af fare

- lettet - alene, med min skygge

dansende trampende ben på vejen.

Lyset kom - og lyset gik, tog horisonten med
og min lygte

den rakte for kort i mørket.

3

Og i himmelbækken

Træernes stammer var søjler

der løftede sine sorte løvmasser som to broer

adskilte ved en flimrende rende

- en stjernebæk, lysende fjern

- på bunden, et legeme opslugt af mørket

udtværet

en grå skygge bortgået fra sig selv

- men jeg - Hvor er jeg?

I min tanke

I mit syn?

I himmelbækken mellem fiksstjernen og usynlige planeter?

Eller på vejen?

4

Lytelyset skar et rum i mørket omkranset af sorte vigende mure

under motorsummen svandt vejen bagud i sving og bakke bølger

Farten slog mig i modtrykket af tunge stående luftmasser.

To billygter brød frem og dykkede

opløstes i daltåge, som en sølvgrå banke.

Lyset brast - sank tilbage i mørket

bag strålebundter fra den frembrusende bil,

Passeret.

Dykkende i disen.

De kommer mig i møde, de tørre hvidkalkede støtter

med røde hætter og glimtende øjne.

Advarende omkranser de svinget, stendværgene
- med øjne der lyser i natten.
Vejen følger mig forbi dem - afdækkes stykke for stykke
som et flimrende bånd.
Flækker af lyset æder sig fremover gribende roterende
reflekser. To par brune dameben i en opadgående lyskegle
går og går med stjerneglimt ved fod.
Tågen lægger sig - lukker mig alene i snæver længsel.
Men håbet gøgler forude - og du var mit bortglemte håb
der genfødtes, da synerne slukkedes
og modstandens styrke lagde hjernen brak.
Gik jeg tom
alene med længsel efter dig, hvad havde jeg da at byde?
Hør! min elskede, - jeg samler på min vej
en rigdom af gaver.
Vrag dem ikke - de er en bro.
Brug den - den fører til mig.
Hør mit hjerte var i vånde
ved de vragede fund
Ofte brød du broen
og min skæbne stod som ond
De var til dig - de vragede
- de var kar for spirende liv - liv der ville gro
ville styrke båndet mellem to.

o

Ja, således skrev Edwin bl.a. den gang, hvorved det lykkedes ham at samle kræfter og mod til at holde ud midt i den simple og enkle tilværelseskamp, der nøgternt set kun rummede en brøkdæl i sig af hvad han i al stilhed havde kvalificeret sig til.

Udover skriverierne var han i det små igen begyndt at tegne, male og modelere, udover det at modelere og støbe forme til udvidelse af deres miniature Noahs Ark.

I dette tidsrum fra de flyttede ind i huset som det oprindeligt lå og frem til i begyndelsen af 60'erne udviste Birgit et udmærket talent lige fra at modelere glacerer og farvelægge på tinglacur til at male kæmpekalve og andre dyr og væsener på væggene i soveværelse og gangen. Lidt efter lidt som skolen slugte hendes tid blev det Erik som tumlede sig med farver, ler og lignende. Børnene med deres mangeartede aktiviteter bragte ofte Annelise ud af ligevægt i denne tid, hvor hun samtidig havde meget om ørerne. Hun var let bevægelig snart oppe i en top og snart blid og imødekommende; men havde svært ved at gøre sig fast og ligevægtig.

Udadtil var hun kendt som imødekommende og hjælpsom.

Undertiden syntes Edwin og børnene at hun var lidt for imødekommende overfor fremmede hvilket tærede på de kræfter hun kunne have brug for iblandt sine nærmeste.

Efter de oplevelser Edwin havde været udsat af imiteret mystisk art blev han endnu mere reserveret i sit forhold til sine medmennesker.

Tidligere havde hans kritiske sans hovedsageligt været vendt mod ideer og anskuelser af alle kategorier; men hans oprindeligt naturlige seen folk an fik nu en direkte snert af mistillid, man viste jo aldrig. Fanden viser sig jo ofte i en lysengels skikkelse, og vor Herre kunne undertiden manifestere sig i et ynkeligt dress, ikke sådan at skue hunden på hårene. Gang på gang advarede han imod blåøjethed.

På bunden var han lige så imødekommende, som han altid havde været blot slog han oftere bremsen i og vendte sig til ikke at træffe endelige afgørelse om hvorledes disse eller hine mennesker inderst inde var. Hvorom alt er, der blev slidt i det og det begyndte at bære frugt.

De to sidste måneder i 1960 havde Annelise og Edwin haft travlt som ingen sinde tidligere med deres små dyr, og selv om de havde meget om ørerne, eller måske netop fordi der begyndte at være lidt i kassen følte Edwin sig ud på aftenen efter at familien i øvrigt var slumret ind inspireret til et kvad.

d. 7-12-60.

Se månen står mellem skyerne

overskåret som en lysende vugge - en tankefornyer

Værdifuglen sender jeg til utopia

thi før kommer mennesket til Mars end til fæste fællesmål

Ja, før gør jeg mig til nars, end drikker skalaens skål.

Se månen sejler vuggende i skyhavet, som det nære i et nu.

Har vi samme øjne - jeg og du?

Nej, fuglen der rækker fra lys til lys står i lue,

Et bur med hvælvet bue gjorde jeg til mig selv

og skuer i mørke mit eget stjernehvælv

tegnet i linier, kvadrater og kvanter

som en have med frodigt groende planter.

Hør, fuglen i buret synger om dig;

Dunede håb skjult i en drøm så jeg i dit blik

da vi sammen var mellem træerne

badende i samme strøm - øsende af samme berusende drik

Fugleunger var der - pakkede - med næbene spærrede op

sunde, med store runde trygge øjne.

imellem os stod en spindende rok - en rok,

der spandt af tanker og håb et bånd af sælsom art

af sælsom sort

et bånd, som ene er vort.

Se, vi har garnet gemt
hvor meget gik til fjorten år - til dagene som svandt
forude ligger fremtiden stedse
kom - lad os væve af hvad sammen os bandt.
Sikkert synes dagenes komme - uvist hvad de bringer
nogle så vi med solglitrende brede vinger
andre med solen skjult i en lomme - med regn og med slud
dage i armod og dage i festligt skrud.
forude ligger sigtet, som dagene skilder.
Tilsløret - kroget er den lige vej mellem punktet - og du og jeg
og punkterne er uindfriede mål
som perler og ædle stene lokker de - fjerne - nære
forude ligger de - og sankes - én efter én.
Hør, jeg udsynger, hvad lyset sagde mig i måneskæret
Du er som måneskiven på nattehimlen
der skiftevis sløres, og afdækkes af drivende skyer.
Døde du i forståelsen - Blev du levendegjort skjult i tågen
Du var mig størst, når skyggerne kom og gik.
Elskede - du er som indsigt selv
snart lysende klar i mørket
snart dunkel skjult i tågen.

o

Ak, der skal ikke løbe meget vand i stranden, før menneskets erindring er
sløret, og man med alle mulige kneb må søge at nå frem til kildestof, der kan
løfte sløret over noget passeret. Endnu en gang må vi søge støtte i Edwins
"Kontrapunktisk Kalejdoskop" under forsøg på at løfte en flig af forhænget
over det svundne. De som har været med til at gennemleve det hidtil
berettede må nu have forstået betydningen af at opmargasinere
kildemateriale for med dette for øje at kunne rejse evighedens dimensioner i
den menneskelige bevisthed: hvorved vore normale fire nærværende
dimensioner udvides med et supplerende firedimensionelt rum i bevistheden.
Fortid - nutid - fremtid, vedkommer hinanden på afgørende måde.
Nok om det; citat følger!

Tilbageblik.

Der er stunder, hvor man oplever og lever - der er stunder, hvor man griber
oplevelsen og formulerer den i ord eller billedkunst - og der er stunder, hvor
men genoplever og i genoplevelsen gennembryder nuet beriger det med
oplevelsens firedimensionelle rum.
2. april 1961 - hvad husker jeg om denne dag?

I dag den 9-1-72 sidder jeg efter midnat med et lille digt i hånden stammende fra førstnævnte dato.

Hvordan så her ud den gang, hvor vi knap havde huseret 5 år på stedet? Endnu boede vi meget primitivt, havde en blandet tilværelse; men jeg var kommet over arbejdet med at grave dræn og rør - over løsarbejdet ved landbruget og vi stod lige foran de første afgørende år med værksted-udvidelse og andre forbedringer.

Udenom lå skråningerne stadigt vildt hen. Birgit var endnu kun en stor pige, der gik i Skuldelev skole, og Ek tumlede om som huleboer i vore skrænter medens David Mik så til. Jeg husker, det slog tidligt ind med mildt vejr det år. Vi troede allerede på lærkesangen. Da var det pludselig ved påsketid som så ofte at vinteren satte ind med et kort da capo.

Mange dage holdt den dog ikke og snart slog stemningen om blandt fugle og mennesker.

Og da var det som så ofte før, at de stemte fuglerøster resonerede på lyren i mit sind og fik pennen til at krible i min hånd, der er nok så fortællende om, hvad der bed i sind og øje.

2. april.

Vårmusik.

Brune jordvolde med snedækte tage
lukker sig om en enlig gulspurv
lukker sig om tøndende stråler
om de tunge hvide tæpper, der krymper i varmen
hyldetræets grenskygger lærer
lader de tusinde-tusinder snekrystaller leve
Endnu en dag vil de glitre som øjets lyst,
Se gulspurven kvidrende kvik i sollyset
Gul, rust og grågrøn fjeder ham.
Jernspurven bygger tonekarussel
Da'vidi - da'vidi - da'vidi
et cirkende tonevæld
Solsort, musvit
to rødkælke leger tagfat
kun kort endnu er mit tæppe glitrende hvidt
Var tiden tung - var tiden tung
tung er den at tabe
våren er endnu så ung
kvitte vin - kvitte vin
den er din - den er din

Det blev et økonomisk opgangsår. Allerede fra om foråret begyndte Edwin at tumle med planer om hvorledes værkstedet skulle udvides. Tiden nærmede sig tilmed hvor de kunne få det første lille lån i huset.

I sine yngre år havde Edwin skrevet dagbog; men i sine depressionsperioder var såvel dagbøger som så mange andre notater og betragtninger havnet på bålet. Nu, hvor de tilsyneladende var inde i en medgangsperiode, gav han sig tid til at se tilbage, og han måtte indrømme, at der var opstået mange huller i hukommelsen.

Han besluttede endnu engang at ville forsøge at tage sig sammen til at skrive om hvad dagene bar i sig for ham selv og familien.

Det blev i denne omgang til nogle sider i et kladdehæfte som vi bringer her som belysning af datidens tildragelser på "Skansen".

September 1961.

Hvorfor skrive dagbog? Timerne går, dagene opsluges og vender ikke tilbage. Hvad rummede de, de tusinder af dage, som forløb.

Går det én vel, og man tager tidens forløb med sindsro uden at hæfte sig synderligt ved, hvad der særligt skinnede på denne eller hin dag, hvad har man da? - En tid uden ende og uden begyndelse, hvorigennem harmoni er den røde tråd. Er dette ikke topmålet af lyksalighed dette at være i nuet, som forsvinder til fordel for kommende nuer.

Jo, det er en lyksalighed, der er lige så lang, som den er kort. Og lyksaligheden er som en milelang trækharmonika, der klapper sammen og bliver todimensional, når man vender sig og spørger, hvad dagene rummede. Ofte har jeg haft harmonikaen trukket ud og mærket fornemmelsen af at have været altid!

Er det skete bar forbigående skygger, som måtte vige for en indre harmoni - noget, der bare har aflejret en erfaring, om hvorledes man tager både det ene og det andet - og glider uberørt igennem.

Dagene rummede dog både ting der skinnede, og kontrasterne.

Hvad der skilder dagene, og hvad der særligt udmærker dem - er det ikke værd at nedskrive? - Og vil ideen om dette ikke i sig selv medføre at øjne og øre skærpes, og tilværelsen derved beriges.

Jo.

18-9-61

Russeren og amerikanerne fortsætter deres kernevåbenforsøg, Dag Hammerskjöld dræbt ved flyveulykke i Kongo.

Man har trang til at være orienteret; men er det rigtigt at glemme den ganske almindelige menneskelige tilværelse - at overse hvad hverdagen kan rumme og flyde ud i en historisk og politisk oversigt over verdens gang?

Er der noget så meningsfuldt, som det enkelte individs egne oplevelen - og bliver ikke dette betydningsfulde fladt og udvisket ved alt det hørte og læste? Ved stillingtagen til problemer, der kun er aktuelle takket være menneskets manglende evne til at ordne sig fredeligt med hinanden afledes man fra livet i det nærliggende.

Meget kaldes stort har kun betydning i nævnte sammenhæng.

Og hvorfor skal det regnes for stort.

Det, som er frembragt til beskyttelse af menneskets individuelle udfoldelse, må dog være denne udfoldelse underordnet!

19-9-61

Skumringen er faldet på. Dagslyset blev udnyttet til støbning på gulvet og væg. Arbejdet med vort nye værksted skrider fremad.

Min hareunge, som Mik har kaldt sig de sidste par dage, har haft travlt med at køre sten for mig. Også Ek har været en flittig hjælper.

En solvarm septemberdag har det været. Hvad den regnfulde sommer ikke bragte, har fyldt de sidste dage.

Solbeskinnet med bar overkrop har jeg under arbejdet nydt de forsinkede sommerdage og dertil høstet smil gennem det åbne køkkenvindue.

Nu, efter solnedgang, skriger en ugle - skriger, ja!

Gennem længere tid, har jeg hen under aften og ud på nætterne hørt en lyd mindende om vibens skrig. Forleden aften da Ek og jeg var i færd med at pakke redskaber sammen efter dagens støbearbejde, hørte jeg skriget oppe fra det store elmetræ.

Jeg så op og skimtede mellem grenene det tydelige omrids af natuglen.

Hurtigt kaldte jeg på Mik og Ek. De nåede lige at få et glimt af den bortflyvende ugle, der skrigende forsvandt ud over markerne.

Vi har mange natugler her på egnen. For ikke længe siden så jeg tre næsten udvoksede, der sad på trådene ved en telefonpæl, medens forældrene sad i et træ ved siden af.

Ek fortalte, at han ofte forskrækket er vågnet om natten ved lyden af sådanne skrig. Det var ham nu en beroligelse at vide, at skriget kommer fra ganske almindelige natugler.

Ganske pudsigt, det lyder som om uglerne snakker jydsk; "A wib - a wiib" skriger de; men hvad de ellers kunne have at sige om viben, tier de med.

U-huu, ja, måske var det meningen.

I alle tilfælde kan ugler andet end at tude.

20-9-61

Klokken har rundet 24.

Et nyt døgn påbegyndt. Uoplagt til at producere keramik sidder jeg og bladrede mellem mine digte fra sidste år ved samme tid på året.

Jeg skal have ovnen afkølet og en skrybrænding i. Det skal gøres. Meget tyder på, at vi for eftertiden vil have travlt hele året rundt, Nå, det burde man være glad for. Var man enklere og synes at økonomisk fremgang i egen virksomhed var nok til at fylde et menneskes tilværelse, da vilde grundlaget nu være ideelt. Men nej, der er tusinder af andre ting, man også gerne vil nå i den eneste ene tilværelse, man har.

På en måde burde det være en ligegyldigt, om man fik prøvet lidt eller meget. Alligevel, længe leve det blå dyr, uden hvilket dagene vilde være ensartede og uden kryderier.

"Den blå hjort" ja et år er forløbet siden jeg skrev digtet om den.

Den blå hjort.

Du var i tanken
i det jeg ikke vidste, - du - den blå hjort
jeg vilde gribe dig, og da var du over alle bjerge
Da jeg atter mødte dig, var det i en farve
en glacur som vinkede forude.
du døde i en vellykket brænding
men fødtes på ny i en kær kvindes dragning
- kom og svandt i det uopnåede, som blev nået
Alltid forude - æggende - vækkende uro og dragning
kom, og svandt
kom, og svandt.

Fjern i din nærhed var - er du, den blå hjort
når du tier i det ugjorte - i mødet med det skeende
da er jeg udgået

o

Klokken seks morgen - skrybrændingen er oppe.

Sengetid.

Klokken tolv. Det blæser i dag, og det blæste op til opgør - et opgør, der løb ud i sandet.

Kan vi undvære hinanden, Lis og jeg, der snart i femten år har stødt os på hinandens kanter og alligevel gang på gang har fundet frem til sammen at se de samme solstrejf.

Dagens støbning tilendebragt. Endnu 2-3 er lagt til.

Ek har skrevet en lille historie på skrivemaskine, og Bigger derefter overtaget den til brevsriveri. Ny frit initiativ.

Udenfor knikker græshoppen i måneskin. Det lyder, som piskede den små klingre sølvstykker med piskeris.

Fra den lysende stjernehimmel derude kommer lys, der har millioner af lysår bag sig.

Ja, hvad er lys?

Man kan komme nærmere en beskrivelse af den måde lys manifesterer sig i forskelligartede sammenhænge. Menneskets apparatur trækker grænsen for forskningen. Endelig er mere end en sandsynlig forklaring mulig.

Lys kan være bevægelsesenergi, der forplanter sig gennem stof - og lys kan være stof i bevægelse, og sikkert meget mere.

Hvordan dets indvirken er på mennesket og andre naturfænomener er dog det afgørende.

Netop derfor har man behov for en åben forskning; men er det blot og bare et instrumentspørgsmål?

Der kan foregå funktioner i atomet, i de forskellige energiformer således at man netop på grund af grundstoffernes beskaffenhed ikke kan få grundstoffernes egentlige beskaffenhed afsløret, dels fordi instrumenterne også er af grundstoffer og dels fordi energierne bevæges gennem grundstofferne.

Når man eksempelvis udpumper en gennemsigtig beholder for luft, bliver der da ikke et stof tilbage, der enten er for hurtigt reagerende til at lade sig udpumpe eller simpelthen siver ud af atomerne og fylder det formodede tomme rum.

Hvad er vægt? Stoffets evne til gravitation; men denne evne kan forstås udelukkende som egenskab ved stof.

Findes der et stof der ikke besidder denne egenskab vil det kunne være uafhængigt af gravitationen. (i sig selv ude af stand til at frembringe gravitation)

Det vil være vægtløst og muligt den egentlige bærer af lyset; hvorimod de grovere atomkonstruktioner virker som ombrydere af lysets bølgebevægelser, hvorved nye bevægelser forplanter sig spaltet i farver og deres nuancer.

Et sådant stofs eksistens vil gøre det muligt at opfatte lyset som bølgeenergi, der forplantes med enorm hastighed. Det samme kan man forestille sig udelukkende ved atomkonstruktionernes indvirken på hinanden når de tænkes udsat for kraftig påvirkning. Manglen ved sidstnævnte mulighed er, at den ikke dækker lysets passage gennem atomtomt rum.

Dette kan man komme uden om ved at tænke sig lyset som stof udslynget eksempelvis fra solen.

Når man tænker sig det uhyre spredningsfelt dette stof fra en fiksstjerne millioner af lysår borte må have måtte virkningerne blive splittet i den grad, at udstrålingen ikke lod sig registrere, hvorimod en bølgebevægelse gennem et let bevægeligt stof der i sig rummer hurtig reaktionsevne nemmere lader sig opfatte som sandsynlig.

Endvidere, det er vanskeligt at forestille sig gravitationen virkende gennem et tomt rum.

Hvordan kan en kraft virke dragende i absolut tomrum uden via et stoffigt medium?

Stort set er det nærmeste vi mennesker kan komme fænomenene en beskrivelse af, hvorledes de synes os at fungere. Hvad vi har derudover er formlerne for dimensioner, vægt og styrkegrader - samt grafiske mønstre med retningsvektorer.

Innskudt kommentar - Suplerende dagbogsnotater.

Gå ikke fornemt, hen over disse Edwins længst bevarede betragtninger om elementærfysiske energier. Ud fra disse har han i årene derpå gennem omveje og fordybelse nået frem til en ny teoretisk grundvold for forståelsen af elementærfysiske fænomener. Disse er imidlertid indtil videre hemmeligstemplede.

21-9-61

Dagen gået med knallertreparation, støbning og med pakning af varer og mappereparation.

Solstrejf og skygger har vekslet i familielivet, som i rummet omkring.

Hvad der ofte undrer mig, er at mennesker bringer udtalelser og vurderinger ud fra moralske systemer, de ikke er tilhængere af. Sandsynligvis en vanefortæelse, som man ofte næppe gør sig klart.

Af naturen er mennesker hverken gode eller onde; men virkningerne af deres foretagsomhed kan på een virke som goder eller onder, og i nogle tilfælde tvinge een til modforholdsregler.

Dertil er at føje, at mangt og meget kun har subjektiv betydning som gode eller onde.

Dog visse former for foretagsomhed virker i den grad samstemmigt som onder, at man i fællesskab gør klogt i at få dem stoppet.

Det ændrer ikke på den sammenhæng at mennesket hverken er godt eller ondt.

Det er sengetid - en ugle tuder i det fjerne - tuder for en gangs skyld så ingen fejltagelser er mulige, U-hu-hu-hue.

o

26-10

Ak - de skønne smukke fortsætter.

September udløb med travlhed, keramikproduktion og byggeri og Oktober nær ligeså.

Jeg var i dag ude med varer. Skovene er ved at skifte kulør. Hidsige farver lyser op mellem mørkegrønne graner. Jeg må af og beundre den spraglede løvdragt.

Det blev en smuk buket brogede blade, der stak op af min sidetaske under viderekørslen, egentlig tiltænkt Lis, men nået tanterne Thorold i Birkerød kom ånden over mig - de gamle skulle ha' del i efterårets pragt.

Det gjorde de også lykke i de gamle hjerter at en sådan ung kavalier mødte op med frierbuket sammensat af dybrødt egeløv og okkerbrammede kastanieblade.

Om det var dette der fremmed den gode handel, tør jeg ikke sige; men med højt humør og spækket pengepung kørte jeg videre. Kørte forgæves at par steder og sluttede af med en pæn handel i "Peter Plys" i Vedbæk.

29-10

Værkstedbyggeriet skrider fremad, Taget er lagt på og høvlspånerne flyver om ørene. Karmene i vinduer og døre skal være indsat inden de kommer med vor nye ovn.

November

Endelig i begyndelsen af måneden fik vi ovnen bragt til døren og lempet ind på dens ståsted.

Fjorten dage efter denne begivenhed skulle gå inden installationen blev gennemført.

Vi har nu lige godt en måned til jul og står i travlhed til op over alle fire øre Lis og jeg.

December

Slid - slud - rullende ører og kroner
trillende gennem den bundløse.

Den nye ovn er ved at blive fast inventar og går på højtryk. Alt ska' skrubes ind her i årets sidste måned.

Juleaften

Stille efter travlheden. Vi slapper af med gaver og godter og gode sager.

Juletræet står tændt og børnene er glade.

Vi hygger os med højtlesning.

1. juledag: ligeledes, børnene travlt beskæftiget med deres nyerhvervelser.

Mellem jul og nytår.

Alene med farver. Julesne.

Lis og børnene på Juleferie i Gurre.

Frostkrystaller pryder popleerne nede ved ridebanen fanget ind i 8 akvareller.